

TELEVĪZIJAS PROGRAMMA

9. — 15. aprīlis

Sācies jauns
gads elektrības
norēķinos

2. lappusē

Līvānu novadā
apspiež
teritorijas
plānojumu

3. lappusē

Par vistu,
Lieldienu zaķa
un māla olām

9. lappusē

LASĪTĀJU IEVĒRĪBAI!

Laikraksta nākamais
numurs iznāks
trešdien, 11. aprīlī.

Priecīgas Lieldienas!

Mājas, kur sirds mieru rod un dvēsele prieku

● Marutas Raudziņas kuplā vistu saime olas svētkiem jau sadējusi, atliek tikai tās nokrāsot. Foto: A.Šņepsts

Lieldienas ir svētki, kuros bez olām — pavasara un dzīvības simbola — neiztikt. Kur dzīvo «laimīgas vistas», tādās, ko netur mākslīgā apgaismojumā lielfermu sprostos, bez kustībām, saspiesībā un šaurībā, un kas māk izdēt dabiskas olas — ar stipru čaumalu un garšīgu saturu? Droši vien, ka joprojām daudzās lauku mājās. Bet šoreiz stāsts par kādu saimniecību Vārkavas novadā, kurā dažādu šķirņu spārņaini ir saimnieces hobijs, un par stipru, dzīvesgudru sievieti.

Nenopērkamā bagātība

Brāzmaini pavasara vēji ieskrienas pa plašo klajumu, ko šķērso Odziņas upīte, un nu tik ar pilnu sparū metīsies virsū tai viensētai, sapurinās un sakratīs jumtus, kas ceļā gadijušies, bet, tavu brīnumu, tūlīt aiz ēku jumtiem, varētu pat teikt — cieši līdzās — mežs un smidras egles kā no skatu kartītēm, un brāziens pierimst. Bet kur nu skatu

kartītēs ieraudzīt tādas kuplas skaitules, — viena — ar trijiem, otra — ar diviem stumbriem. Ne liki, ne sagriezušies, bet lidzeni, zaļoksni, smidri, vienādi stipri. Varbūt tie kā simbols šo māju saimnieces **Marutas Raudziņas** pieciem bērniem? Trijām meitām un diviem dēliem? Maruta smeļ un atteic, ka nezina, kāpēc egles tā saaugušas. Viņas ģimene šo māju Vārkavas novada Vārkavas pagasta Zibergovā savulaik nopirka. Egles un meža gabals bijis kopā ar mājām.

Lieldienu priekšvakarā ceļu pie Marutas mērojam prozaiska iemesla dēļ, — lai aplūkotu viņas kuplo dējēju saimi, un parunātos par šo nodarbi, ko putnu pulciņa saimiece sauc par savu vaļasprieku. Satiekam apbrīnojami darbīgu, zinošu, izdarīgu, izglītotu cilvēku, kas ar optimismu, dzīvesprieku un pamatīgu sīkstuma devu dzīvo savu laucinieces dzīvi. Kaut arī piemājas saimniecība atrodas nomaļus no lielā ceļa un līdz tai

rudens lietavās, ziemas puteņos vai pavasara šķidoni pagrūti nokļūt, Maruta neļūtas kā nomaļas iedzīvotāja. Ar «lielo pasauli» savieno dators un internets, kā arī televīzijas satelīta šķivis. Savukārt tie labumi — klusums, ko piešalko vienīgi koki, pietrallina putni vai piepilda saimniecības dzīvnieku balsis, svaigais gaiss, brīvības sajūta, miers, ir nenopērkama bagātība. Maruta to prot novērtēt, jo pati 10 gadus ir izbaudījusi Rīgas dzīvi. Kādreizējā Saunas pagasta meitene, Latvijas Universitātē pabeigusi Fizikas un matemātikas fakultāti, strādāja skaitļošanas centrā par programmētāju.

Turpinājums 4. lappusē.

ZIŅAS

Vācu mūziķi priecēs ar koncertu Aglonas bazilikā

Lieldienu svētdienā, 8. aprīlī, Aglonas bazilikas Baltajā zalē pulksten 17.30 (pirms vakara Svētās Mises) koncertu sniegs kopienas «Agnus Dei» vokālā grupa no Vācijas, informē biedrības «Aglona – Fatima» dibinātāja un atbildīgā par grupas koncertiem Latvijā Silvija Limane. Vācu mūziķi iepazīstinās klausītājus ar dažādu tautu garīgajiem dziedājumiem. Koncerts būs brīnišķīgs dāvinājums svētkos visiem klausītājiem, jo ieeja ir par brīvu. «Agnus Dei» vokālā grupa Lieldienu laikā uzstāsies arī vairākās citās vietās Latvijā.

Preiļu novada bāriņtiesas priekšsēdētājam būs vietniece

Pamatojoties uz likuma «Par pašvaldībām», «Bāriņtiesu likuma» attiecīgajiem pantiem un Preiļu novada bāriņtiesas priekšsēdētājas Andas Mihailovas iesniegumu, pieņemts lēmums ievēlēt par Preiļu novada bāriņtiesas locekli un bāriņtiesas priekšsēdētājas vietniecei Annu Lazdāni. Kā deputātiem skaidroja bāriņtiesas priekšsēdētāja, no trim pieteiktajām tikai A.Lazdānes kandidatūra atbilda prasībām, viņai ir medicīniskā un psihologa izglītība. Bāriņtiesas priekšsēdētājas vietniece pienākumus sāka pildīt 2. aprīlī.

Atbalsta ideju Preiļos uzņemt Jāņa Streiča filmu

Domes sēdē izskatīta Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktores Teklas Bekešas vēstule ar lūgumu rast iespēju piešķirt līdzfinansējumu kādam muzeja un kinorežisora Jāņa Streiča kopprojektam. Deputāti piekrita idejai un lēma nodrošināt līdzfinansējumu 1000 latu apmērā projektam «Kur basām kājām...», ko paredzēts iesniegt Latgales kultūras projektu konkursam. Kopumā nepieciešamā summa tiek plānota 4000 latu apjomā.

Projekta «Kur basām kājām...» rezultātā tiks uzņemta atmiņu filma jeb pastaiga pa mūsu novadnieka un kinorežisora Jāņa Streiča dzimto Gaīlmuīžu (Riebiņu novads), Preiļiem un viņa mīļajām vietām Preiļu novadā. Zināms, ka filmas scenārija autors būs pats režisors Jānis Streičs.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

No brūkošās Rīgas pils Valsts prezidenta darba telpas pārceļ uz Melngalvju namu

Kamēr Rīgas pils tiks remontēta, Valsts prezidenta Andra Bērziņa darba telpas atradīsies Melngalvju namā, šonedēļ lēma valdība. Pārvākšanās sāksies augustā, ziņo «Delfi».

Melngalvju namu kā piemērotākās un finansiāli izdevīgākās telpas izvēlējās īpaša komisija. Telpu pielāgošana darba un drošības prasībām izmaksās 95 000 latu. Tiek lēsts, ka kancelejas un Militārās policijas pagaidu telpu nomas maksas izdevumi no 2012. — 2015. gadam veidos 230 059 latu, pārceļšanās izdevumi — 15 000 latu. Tēriņi jau paredzēti prezidenta kancelejas budžetā.

Uz jaunajām telpām netiks ņemti līdzīgi Rīgas pils interjerā redzami priekšmeti un mēbeles, jo tie ir aizliedzti no muzejiem un nevar tik pārvietoti uz pagaidu rezidences telpām, skaidro prezidenta preses sekretāre Līga Krapāne. Viņa arī pastāstīja, ka Rīgas pils goda sardze pie Valsts prezidenta Andra Bērziņa pagaidu darba telpām Melngalvju namā nestāvēs. «Goda sardzes vēsturiskā piederība ir saistīta ar Rīgas pils goda sardzes funkciju, tādēļ tās novietošana pie citas ēkas nav pamatota,» sacīja L.Krapāne.

Par labiem Latvijas ceļus uzskata tikai trīs procenti iedzīvotāju

Uz jautājumu, kā vērtējat autoceļu stāvokli Latvijā, no atbildējušajiem iedzīvotājiem 96% izteikuši krasi negatīvu nostāju, vienam procentam par šo jautājumu nav bijis viedokļa, bet tikai 3% vērtējuši ceļu stāvokli pozitīvi, liecina televīzijas kanāla LNT un TNS kopīgi rīkotā aptauja.

Savukārt uz jautājumu, kam būtu jāuzņemas atbildība par bēdīgo situāciju, 40% uzskata, ka galvenais vainīgais ir valdība, 24% domā, ka tā ir Satiksmes ministrija, 18% respondentu uzskata, ka tie ir ministrijas pārraudzībā strādājošie «Latvijas valsts ceļi». Tikai 8% respondentu vaino ceļu būves uzņēmumus.

Ierēdņiem jābūt universāliem, tāpēc sāka viņu rotācija

Ja mēs virzāties uz mazas un kompaktas valsts pārvaldes modeli, tad ierēdņiem ir jābūt universāliem, spējīgiem attīstīt savas zināšanas un strādāt dažādās jomās, tā šonedēļ valdības veiktās augsta ranga ierēdņu rotācijas komentē premjers Valdis Dombrovskis.

Kaut kas tāds Latvijā notiek pirmo reizi, pie tam rotāciju piedāvājuši ministri, pirms tam vienojoties. Pārmaiņas skārušās vairāku ministriju valsts sekretārus.

Valdība lēmusi, ka līdzšinējais Finanšu ministrijas valsts sekretāres vietnieks Eiropas Savienības fondu apguves lietās Aleksandrs Antonovs ar 10. aprīli kļūs par Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (VARAM) valsts sekretāru. Savukārt ilgga-dējais VARAM valsts sekretārs Guntis Puķītis ar 10. aprīli sāks pildīt Kultūras ministrijas valsts sekretāra pienākumus, bet pašlaik atstādinātā Kultūras ministrijas valsts sekretāre Solvita Zvidriņa pārcelta darbā VARAM pakļautībā esošās Valsts reģionālās attīstības aģentūras vadītājas amatā, kuras līdzšinējais vadītājs atbrīvots no darba pēc paša vēlēšanās.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tālr. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058 (zurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

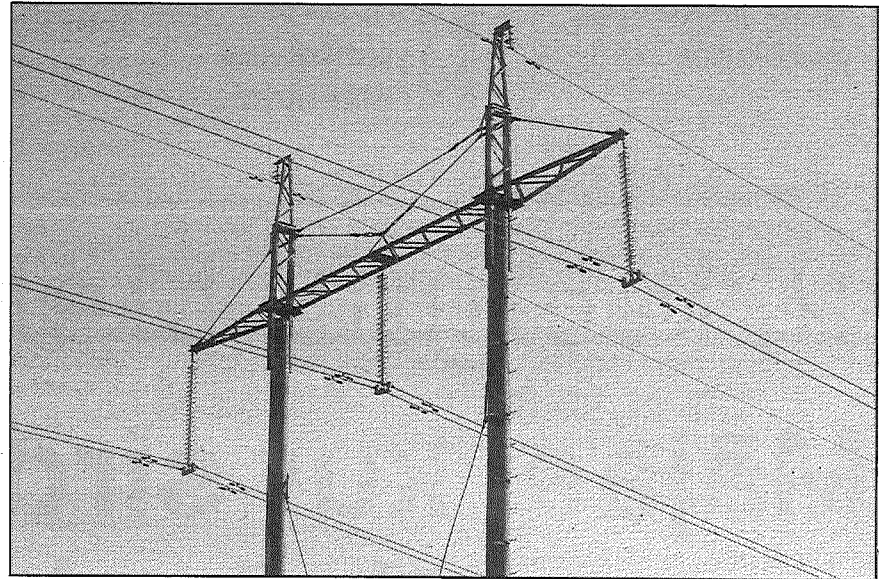
*Jo vairāk cilvēks dod, negaidāms neko pretī, jo
vairāk labuma viņš saņems pats, turklāt no
visnegaidītākās puses.*

Par elektrību klienti atkal var maksāt pēc Starta tarifa

Noslēdzies pirmais gads, kopš
2011. gada 1. aprīlī stājās spēkā
jaunie elektroenerģijas tarifi.

Aptuveni 55% klientu gada laikā patērējuši mazāk nekā 1200 kilovattstundas (kWh) elektrības, norēķinoties par to pēc Starta tarifa. Vairāk nekā pusei klientu vidējais mēneša elektroenerģijas patēriņš ir līdz 150 kWh. Kā informē akciju sabiedrības «Latvenergo» preses sekretāre Ivita Bidere, elektroenerģijas tarifi Latvijā šobrīd ir zemāki par elektroenerģijas vidējo tarifu Eiropas Savienībā.

Analizējot vidējo elektroenerģijas patēriņu mēneša laikā klientu objektos, aptuveni 50% no tiem tiek patērētas līdz 100 kWh mēnesī. Tas sakrīt ar uzņēmuma norēķinu datiem pirms gada, kas liecina, ka aptuveni puse no klientiem ir šajā patēriņa segmentā. Kopumā šajā sektorā vērojams neliels pieaugums, kas ir vērtējams kā pozitīvs ieguvums no energoefektivitātes viedokļa. Līdz ar to lielākā daļa klientu jeb 65% mēnesī nepatērē vairāk kā 150 kWh, aptuveni

12% patērē 120 — 200 kWh mēnesī, tikpat daudz klientu patērē 200 — 300 kWh, bet 11% — vairāk nekā 300 kWh mēnesī.

Atgādinām, ka no šī gada 1. aprīļa visiem mājāsaimniecību patēriņa objektiem pirmajām 1200 patērētajām kWh gadā atkal tiek piemērots Starta tarifs — 0,0825 latu par kWh. Sākot ar 1201.

kWh, tas būs Pamata tarifs 0,1074 Ls/kWh.

Akciju sabiedrības «Latvenergo» vadība uzsver, ka Latvijā elektroenerģijas tarifi netiks mainīti tuvākajos gados. Tādējādi, salīdzinot ar citām Baltijas valstīm, kur nesēn pieauguši elektroenerģijas tarifi, sabiedrība ir pasargātāka no cenu izmaiņām.

Kokapstrādē joprojām daudz ēnstrādnieku un pieaug darbā bojā gājušo skaits

Valsts darba inspekcija (VDI),
veicot tematiskās pārbaudes
217 kokapstrādes, mēbeļu
un mežizstrādes nozares
uzņēmumos, secinājusi,
ka pārkāpumu kļūst vairāk.

Kopumā izdoti 179 rīkojumi, kuros uzdots novērst 1004 pārkāpumus. Piemēroti 44 administratīvie sodi, uzliekot soda naudu par kopējo summu 23 865 latu.

Kā informē VDI eksperts ārējo sakaru jautājumos Aivis Vincevs, pieaugušais administratīvo sodu skaits skaidrojams ar to, ka vairāk nekā 10 uz-

ņēmumos konstatēta neregistrēta nodarbinātība. Kāds kokapstrādes uzņēmums gada laikā atkārtoti sodīts par personu nodarbināšanu bez rakstveida darba līguma, par ko darba devējam piemērots administratīvais sods 9000 latu apmērā.

Kokapstrāde pērn bija pirmajā vietā pēc notikušo nelaimes gadījumu darbā skaita. Kopumā reģistrēti 169 nelaimes gadījumi, no tiem 24 smagi un pieci letāli. Gadu iepriekš nozarē reģistrēti 132 nelaimes gadījumi, no tiem 21 smags un viens letāls.

Vairāk nekā pusei — 53% — no visiem 2011. gadā notikušajiem nelaimes

gadījumiem cēlonis bija darba aizsardzības prasību vai instrukciju neievērošana. Inspektori konstatējuši, ka lielā daļā kokapstrādes uzņēmumu nav apmācītu darba aizsardzības speciālistu, darba aprīkojums netiek droši ekspluatēts un uzturēts, kā arī nodarbinātie nelieto izsniegtos individuālos darba aizsardzības līdzekļus, kas liecina par uzraudzības trūkumu no darba devēja puses.

Izdoti 24 brīdinājumi par iekārtu darbības apturēšanu, kā arī trijos gadījumos iekārtu darbība apturēta pārbaudes brīdī. Izsniegto brīdinājumu skaits it teju trīs reizes lielāks nekā pērn.

Grozījumi Nekustamā īpašuma valsts kadastra likumā

Saeima galīgajā lasījumā pieņēma
grozījumus Nekustamā īpašuma
valsts kadastra likumā.

Likuma grozījumi paredz zemes īpašniekam tiesības ierosināt uz viņa zemes esošas būves ar nenoskaidrotu piederību noteikšanu. Tas atvieglos viņa tiesības vērsties tiesā, lūdzot atzīt īpašuma tiesības uz šīm būvēm. Tāpat zemes īpašnieks varēs lūgt kadastra sistēmā dzēst ierakstu par uz viņa zemes citai personai piederošu būvi, kas dabā neeksistē. Patlaban likums šādu iespēju neparedz, un ieraksta par dabā neesošu ēku dzēšana no kadastra informācijas sistēmas ir apgrūtināta.

Tāpat likums paredz tiesības jebkurai no kopīpašuma īpašniekiem bez pārējo piekrišanas ierosināt kadastra datu, tostarp nekustamā īpašuma nosaukuma, adreses, apgrūtinājuma, ze-

mes un būves lietošanas veida, aktualizāciju. Tas nepieciešams, lai uzlabotu kadastra datu kvalitāti, jo pašreizējā kārtība apgrūtināta iespēju aktualizēt kadastra datus un tajos ir konstatētas neatbilstības ar faktisko situāciju.

Patlaban zemes koplietotājiem ir grūtības ievērot likumā paredzētos termiņus zemes reformas pabeigšanai, jo nekustamā īpašuma objekta noteikšanu var ierosināt tikai visi zemes koplietotāji kopā. Tagad likuma pārejas noteikumos noteikts, ka nekustamā īpašuma objekta noteikšanu un ar to saistītās darbības līdz tā pirmreizējai ierakstīšanai zemesgrāmatā var veikt arī viens no zemes koplietotājiem.

Ar likumu valdībai tiek deleģēts noteikt kadastrālās uzmērīšanas datu un dokumentu labošanas kārtību. Patla-

ban šāda kārtība nav reglamentēta, un gadījumos, ja datos vai dokumentos pieļautas kļūdas, ir jā sagatavo jauna zemes kadastrālās uzmērīšanas lieta, iekļaujot tajā visus dokumentus, kas nepieciešami pilnas zemes kadastrālās uzmērīšanas veikšanai. Veicot kļūdu labošanu, turpmāk uzmērīšana vairs nebūs jāveic pilnā apmērā, bet, piemēram, izgatavojot zemes robežu plānu, atkārtoti būs jāizmēra tikai atsevišķi robežposmi. Atsakoties no neracionālas īpašumu pārmērīšanas, darba pasūtītāji un veicēji ietaupīs gan laiku, gan līdzekļus.

Likums arī precīzē, kas uzskatāms par nekustamā īpašuma lietotāju.

Ministru kabineta noteikumi, kas noteiks dokumentu labošanas kārtību, jāizdod līdz 2012. gada 31. decembrim.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

Par elektroniskajām identifikācijas kartēm ir liela interese

Pirmdien, 2. aprīlī, Latvijā sāka izsniegt jaunu personu apliecināšanu dokumentu — personas apliecināšanu jeb identifikācijas karti. Lai gan šis dokuments nav obligāts un iedzīvotāji turpmāk paši varēs izvēlēties, vai šādu dokumentu noformēt, cilvēku interese par elektroniskajām identifikācijas kartēm (eID) ir liela.

Kā «Novadniekam» atzina Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes Preiļu nodaļas vadītājs **Ilmārs Vaikulis**, jau pirmajā dienā eID pieteikušas vairākas personas. Pagaidām esot grūti prognozēt, kuras iedzīvotāju kategorijas vairāk vēlēšies noformēt jauno dokumentu, jo starp klientiem esot gan gados vecāki cilvēki, gan jauni ļaudis. Kopīgais viedoklis, ka šāds dokuments esot ērtāk izmantojams, ja nem vērā tā nākotnē paredzamās iespējas, piemēram, apliecināt identitāti ne tikai klātienē, bet arī attālināti internetā, izmantojot autentifikācijas un drošu elektroniskā paraksta piedāvātās iespējas.

Tuvāk ar eID un ar šī dokumenta priekšrocībām iepazīstina Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes sabiedrisko attiecību vadītājs **Andrejs Rjabcevs**. Ja līdz šim ikvienam, kurš sasniedza 15 gadu vecumu, bija obligāti jānoformē pase, tad turpmāk katrs Latvijas iedzīvotājs varēs izvēlēties sev piemērotāko dokumentu veidu — pasi, personas apliecināšanu vai abus dokumentus.

Galvenās priekšrocības

Atšķirībā no pases personas apliecināšanu priekšrocības ir gan tās izmērs, gan arī funkcionalitāte. Tās ir līdz šim pierastās maksājumu kartes vai autovadītāja apliecināšanu izmēra, līdz ar to ērti nēsājamas ikdienā līdzīgas kaut vai naudas makā. Visur, kur līdz šim tika izmantota pase savas identitātes apliecināšanai, tagad būs iespējams izmantot arī jauno eID, jo Latvijas teritorijā tā ir līdzvērtīga pasei.

Otra būtiskākā priekšrocība jaunajām kartēm salīdzinājumā ar pasēm ir tā, ka tās ļauj personai apliecināt savu identitāti ne tikai, tiekoties klātienē, piemēram, pasta nodaļās, bankās, pie notāriem, kārtējot jebkādas darījumus u.c., bet arī attālināti — izmantojot internetu un drošu elektroniskā paraksta piedāvātās iespējas. Kartē jau ir iekļauti rīki

droša elektroniskā paraksta radīšanai. Ikviens interesents, saņemot jauno karti, saņems bez maksas iekļautus 120 laika zīmogus dokumentu parakstīšanai ar drošu parakstu.

Ceļot var, piedalīties vēlēšanās — ne

Latvijas pilsoņa personas apliecināšana ir izmantojama kā ceļošanas dokuments Eiropas Savienības, Eiropas Ekonomiskās zonas valstu un Šveices Konfederācijas teritorijā.

Plastikāta kartes formāta dēļ personas apliecināšana fiziski nav iespējams izdarīt nekādas atzīmes, piemēram, zīmogu veidā par piedalīšanos vēlēšanās, kā tas tiek darīts šobrīd pasē. Tas nozīmē, ka līdz vēlēšanu kārtības izmaiņām un elektroniskās vēlēšanu reģistrācijas ieviešanai piedalīties Saeimas vēlēšanās vai tautas nobalsošanā būs iespējams tikai ar Latvijas pilsoņa pasi.

Kas un kur

Personas apliecināšanu var saņemt **ikviens** iedzīvotājs reģistrēta persona atbilstoši savam tiesiskajam statusam: Latvijas pilsoņi; Latvijas nepilsoņi; ES, EEZ valsts vai Šveices pilsoņi; trešo valstu pilsoņi (vienlaikus arī uzturēšanās atļauja).

Jauno karti iespējams noformēt **jebkurā** Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes teritoriālajā nodaļā neatkarīgi no deklarētās dzīvesvietas. Persona, kura dzīvo vai ilgstoši uzturas ārvalstī, personas apliecināšanu var vērsties Latvijas Republikas konsulārajā vai diplomātiskajā pārstāvniecībā. eID kartes tiek izsniegtas **uz pieciem gadiem**. Bērniem līdz piecu gadu vecumam eID tiks izsniegta uz diviem gadiem vai ceļojuma laiku, ja tas ir garāks.

Valsts nodeva par kartes izgatavošanu standarta termiņā desmit darba dienu laikā ir **10 latī**, savukārt bērniem un jauniešiem līdz 20 gadu vecumam, kā arī pensionāriem un invalīdiem šī nodeva ir mazāka — **pieci latī**. Par eID izgatavošanu paātrinātā kārtībā divu darba dienu laikā būs jāmaksā 20 latī.

Papildus informāciju var iegūt — www.pmlp.gov.lv, www.eparaksts.lv.

Sagatavoja **L.Kirillova**

Iedzīvotāji aktīvi piedalās sabiedriskajā apspriešanās

Livānu novadā no 26. līdz 28. martam notika teritorijas plānojuma pirmās redakcijas, vides pārskata projekta un kultūras pieminekļa «Livānu viduslaiku kapsēta» individuālās aizsardzības zonas priekšlikuma sabiedriskā apspriešana. Uz apspriedēm iedzīvotāji tika aicināti katrā novada pagastā, kā arī pilsētā — Livānu inženiertehnoloģiju un inovāciju centrā.

Prezentācijas sniedza un diskusijas vadīja SIA «Grupa 93» projektu vadītāja Līga Ozoliņa un SIA «Vides ekspertī» projektu vadītāja Līga Bulmeister. Sanāksmēs piedalījās arī Livānu novada domes darbinieki no būvvaldes, investīciju un projektu nodaļas, kā arī sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle. Viņa pastāstīja «Novadniekam», ka pavisam šajās sanāksmēs piedalījās 112 dalībnieki: Rožupes pagastā — 22, Sutru — 11, Jersikas — 22, Rudzātu — 13, Turku pagastā — 13, Livānos — 31 iedzīvotājs.

Katrā sanāksmē tās dalībnieki izteica savus vēlējumus un papildinājumus, kā arī ierosinājumus, ko uzlabot vai izmainīt.

Rožupes pagastā iedzīvotāji izteica neapmierinātību ar uzņēmuma «Livānu karbons» radīto piesārņojumu — dūmiem. Tāpat tika norādīts, ka neprecīzas topogrāfiskās kartes informācijas dēļ Livānu kūdras fabrika uztraucas par to, vai derīgo izrakteņu licences teritorijā redzamā meža zeme netiks uzskatīta par funkcionālu zonu «Meža teritorija». Tika ierosināts pārlūkot kapsētu aizsargjoslas, jo uz kartes tās izskatās lielākas nekā noteiktis likumā par aizsargjoslu. Attiecībā uz kūdras fabrikas pārstāvju bažām sniegta at-

bilde, ka atļauta derīgo izrakteņu ieguve gan meža, gan lauksaimniecības zemēs un saskaņā ar LR normatīvajiem aktiem. Pie tam kūdras ieguves licences teritorija attēlota izmantošanas kartē.

Sutru pagasta iedzīvotāji sanāksmē norādīja, ka applūstošā teritorija gar Sanaudes upi Sutru ciematā ir lielāka nekā tas uzrādīts teritorijas plānojumā. Tāpat tika ieteikts kartē attēlot ceļu no Fridrikskofas līdz Kauperniekiem, kaut arī pašlaik tāda nav, taču ir plānots to izveidot. Tāpēc jau tagad nepieciešams šo ceļu iekļaut plānotajā izmantošanā.

Jersikas pagastā notikušajā sabiedriskajā apspriešanās uzmanība tika vērsta uz vairākām tēmām. Iedzīvotāji izteica ierosinājumu par ceļu «Grīva — Stari», kas ved cauri Vucenu ciemam, kurā ir ap 50 dzīvojamo māju, asfaltēšanu. Pa šo ceļu kāds uzņēmums pārveda kravas, tāpēc ceļa segums ir nolietots, rada lielus putekļus. Tā paša uzņēmuma darbības dēļ traucēta arī ūdensapgāde vietējām māsaimniecībām. Jersikieši apsprieda arī veloceļu «Livāni — Jersika» ierīkošanu, ieteica Daugavas ielas rekonstrukciju — pagarināšanu līdz Daugavai. Tāpat iedzīvotāji atzina, ka latvāņu izplatība Jersikas ciemā ir pati būtiskākā vides problēma, kaut vides pārskatā tā minēta kā nenozīmīga. Jersikieši arī ierosināja kartē precizēt applūstošās teritorijas Cirsenieku apkārtnē un paredzēt vietu publiskas pludmales ierīkošanai.

Rudzātu pagasta iedzīvotāji ierosināja teritorijas plānojumā paredzēt atjaunotu pašvaldības ceļu «Rudzāti — Soltupe — Vilcāni», bet ceļu «Rožupe — Rudzāti» attēlot kā asfaltētu, sprieda par topogrāfiskās kartes neprecizitātem nosaukumos. Rudzātīeši vēlējas, lai apbūves noteikumos būtu iekļauta

frāze, kas lauksaimniekiem nosaka ķīmikāliju lietošanas ierobežojumus dienā, lai netiktu apdraudēta blakus esoša bišu drava un citi īpašumi.

Turku pagastā diskusijas izraisījās par to pašvaldības teritorijas daļu, kuras iedzīvotāji nevēlas pievienoties pilsētas teritorijai. Jautājums bija arī par to, vai pieļaujama ražošanas līdzās Gaiņu purvam un vai tam ir aizsargjosla.

Livānieši plānojuma apspriešanas sanāksmē ierosināja Celtnes ielas applūstošo teritoriju palielināt un norādīt kā zaļo zonu, bet gravā starp Celtnes un Daugavpils ielām veikt labiekārtošanu. Tāpat bija vairāki jautājumi attiecībā uz Turku pagasta daļas pievienošanu pilsētas teritorijai.

Iedzīvotāju sanāksmēs izteikti priekšlikumi, ierosinājumi un jautājumi fiksēti sanāksmju protokolos. Tie tiks precizēti, noskaidroti un izvērtēti, kā arī tiks izskatīta iespēja iekļaut plānojumā un vides pārskatā. Uz atsevišķiem jautājumiem atbildes tika sniegtas arī apspriešanas laikā. Iedzīvotāji sabiedriskajā apspriešanās varēja piedalīties arī ar anketu starpniecību. SIA «Grupa 93» rīcībā ir 20 anketas. Pārējās iesniegtas domē un pagastu pārvaldēs. Sabiedriskā apspriešana Livānu novadā turpināsies vēl līdz 15. aprīlim, un šajā laikā ikviens iedzīvotājs var saņemt aptaujas anketu sava pagasta pārvaldē vai novada domē, kā arī ar interneta starpniecību, lai izteiktu viedokli par teritorijas plānojumu pirmajā redakcijā un vides pārskata projektu. Pēc tam plānojuma un vides pārskata izstrāde turpināsies, ņemot vērā iedzīvotāju ierosinājumus. Vasarā iedzīvotāji varēs apskatīt šos darbus otrajā redakcijā un novērtēt, kas no viņu ieteikumiem ir izmantots.

L.Rancāne

Veiksmīgas olu kaujas

Strazda sveiciens rītos aizsālis un samocīts, bet ciruļu bālsis no debess juma nozudušas pavisam, un āra termometrs ik rītu rāda, ka pa nakti atkal uzdarbojies sals. Tāds nemīlīgs pavasaris šogad. Laika vērotāji teic, ka astroloģiskā pavasara pirmajā dienā — 20. martā, kā arī Māras dienā — 25. martā, dienās, pēc kurām noteic pavasari, laiks bija auksts, ar ziemeļvēju. Un arī Pūpolsvētdienā, par kuru saka, — kāds laiks Pūpolsvētdienā, tāds būs arī Lieldienās, bija dzestrs, neskatoties uz saulīti, kura pa brīžam uzspīdēja. Bet galu galā varbūt labi vien ir, ka šīs dienas pieturas sals, jo vairāk varam koncentrēties uz lielo notikumu — uz Kristus Augšāmcelšanās svētkiem, kas ir svarīgākie baznīcas gadā un ikviena kristieša dzīvē.

Bet pirms tam bija Viņa nāve pie krusta. Tāpēc kristiešiem ir īpaša diena — Lielā piektdiena, Dieva nāves diena, vienīgā tāda visā gada laikā. Ticīgiem cilvēkiem šajā dienā nav pieņemts priecāties, rīkot izklaides, skaļus pasākumus, vai arī trokšņainus darbus, jo pasaulē jāvalda klusumam, pieminot Jēzus ciešanas. Un arī tiem, kuri pieņēmuši ateistiskus uzskatus, šajā dienā būtu jāciena ticīgo jūtas, iztiekot bez skaļām lustēm, kam pietiktu ar pārējām vairāk nekā 360 dienām gadā. Cilvēks neuzcels pilsētu, ja Tas Kungs viņam nepalīdzēs, — ir tāda senzināma patiesība, kas dzīvē pierādījusies neskaitāmas reizes. Lai vai kā cilvēkam liekas, ka viņš ir visvarēnākais un gudrākais, ir kāds augstāks spēks, kas visu saliek pa savām vietām. Kāds želojās, ka tikko sasētās vagas pērkona lietus nolīdzinājis ar zemi, bet piemirst pateikt, ka dārzā strādājis svētdienā, dienā, kas nolikta garīgām pārdomām, lūgšanām, mieram, laika pavadošanai kopā ar ģimeni. Citam galīgi neveicas biznesa lietās, bet to viņš nesaista ar to, cik reizes savus strādniekus līcis pie darba Lielajā Piektdienā vai Klusajā sestdienā, kad cilvēki sēro par kapā gulošo Kristu, cik reizes līcis pelnīt naudu saimnieka labā Ziemassvētku dienā vai katoļiem tik nozīmīgajā 15. augustā. Nerunājot nemaz par to, ka darbiniekiem šajos svētkos nav iespējams apmeklēt baznīcu, lūgties, atpūsties un būt kopā ar tuviniekiem, tiek grauta arī cilvēku morāle, jo viņi tiek pieradināti pie tā, ka nekā nav svēta, ka nav laika garīgumam. Cilvēki brīnās par nelaimēm, kas uzbrūk ģimenei, par slimībām, kam nevajadzētu būt, bet nesaista to ar savu nevēlēšanos iekļauties pasaulē pastāvošajā kārtībā. Protams, ir neatliekamie darbi, kas jāveic ik dienas — mājlopu apkopšana, ēdiena gatavošana, dakterim — ārstēšana, autobusa šoferim — braukšana un tam līdzīgi, bet ir arī tādi darbi, kas paveicami jebkurā citā laikā.

Ir tāda sabiedrības daļa, kas dzīvo pēc saviem priekšstatiem, kam svešs viss, kas saistās ar kristīgajām tradīcijām un kam, piemēram, Lielās piektdienas, Klusās sestdienas, vai svētdienas — Augšāmcelšanās dienas — notikumi un jēga ir sveši un nezināmi. Bet varbūt tomēr arī viņiem vajadzētu vairāk aizdomāties par to, kāpēc mūdienu pasaulē tik daudz negatīvu notikumu? Viena pēc otras nogāžas lidmašīnas, nogrimst kuģi, saskrienas vilcieni, automašīnas, nodeg lielas ēkas. Vai ne tādēļ, ka daudreiz viss darīts ārkārtīgā steigā un pavisam, ka nav ievēroti drošības noteikumi? Tāpēc, ka augstāk par visu stādīta nauda, ka īpašniekam vajadzīga pēc iespējas lielāka peļņa, ka tiek lietoti novecojuši mehānismi un iekārtas, no kuriem tiek spiests laukā viss iespējama, apdraudot cilvēku dzīvību. Nupat, Lieldienu priekšvakarā, kārtējā aviokatastrofa ar upuriem piedzīvota Krievijā. Bet 17 viesstrādnieku dzīvības paņēma būvmateriālu noliktavas ugunsgrēks Maskavas tīrgū. Viesstrādnieki strādāja par niecīgu samaksu un viņiem nebija pat pienācīgu apstākļu dzīvošanai, bet kāds uz viņu izkalpināšanas rēķina iedzīvošanās, rausa savu bagātību. Vai ne tādēļ, ka arī pašmāju «vergturi» bieži vien savus darbiniekus uzskata tikai par lētu darbaspēku, tik daudzi Latvijas cilvēki pametuši šo valsti?

Izdzīvosim Lielo piektdienu un Kluso sestdienu klusumā, pārdomās, apercē un līdzjūtībā, svētdien izbaudīsim Augšāmcelšanās un gaismas prieku. Veiksmīgas olu kaujas un līksmu šūpošanos! Saticību un pārticību jūsu mājās! Veselīgus un gudrus bērnus un gaišu satikšanos ar tuviem cilvēkiem!

Mājas, kur sirds mieru rod un dvēsele prieku

Sākums 1. lappusē.

Visu gadu, arī vasaras, pavadīt Rīgā uz akmeņiem, — tās ir šausmas, viņa neviltoji noteic. Beidzot ļāvusies lauku vilinājumam un meklējusi dzīvesvietu tuvāk dabai. Vairāki gadi aizvadīti dažās citās vietās, līdz pirms gadiem 13 izdevies nopirkt māju un zemi Zibergovā. Ģimenē jau bija četri bērni, bet piektajam šūpulis kārts šajā mājā. Tā nu sanācis, ka Marutas dzīvesbiedrs gan nav gribējis šķirties no pilsētas, un viņš palicis Rīgā.

Saimniece īpašumu gribētu paplašināt, bet apkārtne nav pārdomāmu zemes gabalu, arī nomāšana rada problēmas, jo īpašnieki nav ar mieru noformēt oficiālus iznomāšanas līgumus, savukārt Marutai mutvārdu sarunāšana neder, jo viņai ir bioloģiskā saimniecība, kam dots nosaukums «Bondoji», un visiem «papīriem» jābūt kārtībā. Saimniekošana savulaik uzsākta ar govi, teliti un aitu, un pašu rokām vien diendienā celta un būvēta mājas labklājība. Bērni paaugoties pie darba likti pa riktīgām. Viņu vienaudži vasaras vadija dikā, manējie rāvās vaiga svieros. Nu, nekas, vismaz izauga prātīgi, neubago pie pagastmājas, — vērtē mamma. Tagad saimniecībā ir 25 aitumātes, trīs ziditājovis, astoņi jaunieji. Divas ķēves, kas ir galvenais «zirgspēks» šajā saimniecībā, jo traktora te nav. Un putnu saime. Saimniecībai ienākumus dod gaļa — aitas un jauno, kā arī saņemtās subsīdijas.

Hobijs ar spārnēm

Maruta atzīst, ka lielā putnu saime ir vaļaspriekam, jo dižus ienākumus saimniecībā tā nenes, olas tiek izlietotas pašu patēriņam. Plašajā apkārtnē draudzīgi sadzīvo vairāk kā pussimts putnu: vistas, gaiļi, pērļuvistiņas, cekulainas pīles, titari. Vieniem kājās pūkainas spalvu «biksēs», «zābakā», citiem iznesīgs augums, košas krāsas, vēl kādam īpatns kakls bez spalvām. Ir arī vistas ar sprogainu spalvu klājumu. Kad putnu saime tika gādāta un papildināta, Maruta speciāli pirka dažādas šķirnes, bet tagad gan tās esot sakrustojušās. Pērļuvistiņas turas savā bariņā un izskatās kā tādi pelēki, apaļi ciniši ar rasas lāsītēm. Manīgas. Pirmās ceļ traci, ja tuvojas kāds vanags. Tās vairāk skaistumam, jo dējumu pamanoties nobēdzināt, pārlidojušas žoga ārpusē. Putniem ir uzbūvēta sava māja, kurā pārļaut zieme. Tiesa, tajā ir arī apakšsaimniece — daļa no aitu ganāmpulka pāris aizgaldos. Iekšā pilnīgs komforts — iebūvēta apaļā krāsns, ko lielos salos var iekurināt. Šoziem gan pēc tā nebūjis vajadzības. Un vispār, nemaz tik siltumprasīgi putni neesot. Pirmajā ziemā, kad bija uzcēlts tikai ēkas karkass un uzklāts jumts, tie nakšņojuši uz balķiem, kas satur spāres. Tagad laktas iekarinātas vairākās rindās gar sienām. Putniem esot pašiem sava kārtība, un laktas nemēdzot mainīt. Pie sienām arī vairākas kastes dēšanai. Ko tad, ja kādai pienācis dējamais laiks, bet visi perēkļi aizņemti? Vai gaida rindā? Nē, smeļ kopēja. Satupstoties pa divām vienuviet. Olas gan jāpa-

● Raudziņu mājas diviem «zirgspēkiem» pievienojusies Rūsa. Nebēdāties, būsi paēdusi un apkopta, pirmās dienas uztraukumus jaunajā mājvietā palīdz remdēt saimniece. Foto: A. Šņepsts

manoties izņemt laikus, lai nenocīp melnais runcis. Iemanījies pārkost čaumalu un izēst saturu. Bet tas no mājas minkām arī ir lielākais blēndaris. Vēl divi peļu junkuri godprātīgi veic savus pienākumus saimniecības ēkās un pagalmā, bet ceturtais ir istabas kaķis, kam jāgādā par omulību mājā. Savi pienākumi šajās mājās visiem dzīvniekiem. Divi piekēdēti suņi — Diks un Džesika apsargā kūti un klēti, viens cits ir ciemiņu sagaidītājs un pavadītājs, kas pamana katru svešinieku un skrīen preti pārbaudīt nācēja nolūkus. Vēl divi atbild par putnu drošību. Baltā Džeina pie ķēdes pieskata vistu novietnes durvis un aploka vārtus, viņas meita Dūda, tikpat balta, dzīvojas brīvībā pa aploku un uzrauga, lai pie vistām netiek ne sesks, ne cauna, ne lapsa, ne vanags. Vai tad netiek? Tiekot gan, un kā vēl. Gan vanagi pamanoties aiznest, gan lapsa kādu cālēnu, ja tas izlīdis ārpus aploka žoga.

Saimniece putniem atnes diezgan daudz, ko bars notiesā zibenīgi. Ēdienkartē esot arī kartupeļi, kāposti, bietes, ķirbji, kabači. Viss, kas vien izaug dārzā. Audzēts tiek daudz un bagātīgi, lai pietiktu visiem, un, piemēram, pērnā rudens ķirbju raža nav izlietota pat vēl tagad.

Putnu bildes aplūkojamas arī datorā. Iemūžināti tādi, kas ar savu izskatu bijuši isti skaistuli, — kāds gailis, kura auguma kontūras līdzīgas ērglim. Par ērgļu viņš arī ticis saukts. Citam balnam skaistulim aste kā dekoratīvs locījums.

Jo vairāk darba, jo vairāk var padarīt

Skaisti un interesanti, Maruta saka par savu spārnoto saimi. Titari viņai patīkusi jau kopš bērnības. Titarienēm gan ļoti asi knābji. Ja tā perē, un pirmais cālēns jau izšķīlies, tad mazulīti nepaņem, jo cirtiens ar knābi ir stiprs un spēcīgs. Tāpēc visi perēšanas darbi tiekot uzticēti vistām, kas ir rūpīgas mammas. Šogad perēšanas laiks vēl priekšā, vistās uz olām tiek sēdinātas

aprīļa beigās, lai cālēni šķiltos maijā, kad silta saulīte un maiga zālīte. Perētājām ierīkotas ērtas mājiņas, kurās neviens netraucē. Ievērojot savas mātes dotos padomus, Maruta perēšanai olas liek nepāra skaitā.

Staigā, kur grib, ēd, ko grib un mīlējas, kad grib, — Maruta ar smaidu citē slavenā pavāra Mārtiņa Rītiņa teikto par «laimīgajām vistām». Tādas tās šeit arī ir — plašā teritorijā, saulē un svaigā gaisā, un arī olām pavisam cita garša, ko visvairāk novērtē pašas bērni, kad atbraukuši ciemos. Bet saimniece sapņo par pāviem. Dvēseli arī vajag pabarot, viņa mēdz teikt tiem, kas prasa, kāpēc noņemas ar putniem, kas nekādu lielu ienākumus nedod.

Dvēseles priekam arī puķu stādījumi pie mājas. Patlaban gan zied tikai sniegpulkstenītes un dzeltenās erantes. Bet vasarā mājas apkārtne slīgst ziedos. Te un tur, un šķūņa galā, — Maruta ar roku aplaiž apkārt, rādot, kur ziemo puķu stādījumi. Irīsi, rozes, saimniecei tik mīļās lilijas un daudzas citas puķes par kopšanu atmaksā ar skaistiem ziediem un smaržu. Iesākta arī jauna dārza veidošana. Izraktā diķa krasts netiks vis nolidzināts, bet iecerēts kā puķu kalniņš. Nevarot ar darbiem plēsties tikai priekšvēdera, savam priekam arī ko vajagot. Aiz mājas jauniestādītais augļu dārzs: plūmes, ķirši, ābeles. To gan pērnvasar apskādējis stirnu buks, kas piebiedrojies teļu ganāmpulkam.

Darbs dzen darbu. Šajās mājās šis sakāmvārds isti piemērots, bet saimniece saka, — jo vairāk darba, jo vairāk var padarīt. Daudz izdarīts saimniecības ēku atjaunošanā un pārbūvē. Savu kārtu gaida dzīvojamās mājas iekšējais remots. Bet jau pašlaik tiek celta piebūve labierīcībām un vannasistabai. Nopelnītais tiek ieguldīts saimniecībā, bet vajadzību pārņem. Traktora iegāde ir kārots sapnis, tomēr kredītu jūgu saimniece nevēlas uzņemt. Taču nereti pašu smagāko un lielāko darbu veikšanai tiek meklēts kāds, kas var to padarīt

ar savu traktoru. Daudz kas tiek izdarīts ar pašu spēkiem, un pēc sentēvu tradīcijām — ar zirgiem. Abas ķēvītes — Dina un Ausma — ir krietnas darba veicējas, prot iet gan divjūgu arklā, gan vilkt pļaujmašīnu, gan ar īpašu ierīci no pļavas līdz šķūnim pievilkt sienu kaudzītes. Vienīgā pašu tehnika — par abām čaklajām darbarūķītēm ar humoru teic saimniece. Tieši intervijas dienā stalli uzradusies jauna iemītniece — Rūsa, kas audzējama par stipru zirgu, jo vienai no ķēvēm jau ļoti cienijams vecums — 22 gadi. Rūsa nopirkta, savas mammas pavadībā atnākusi uz jauno dzīves vietu, un pūlas svešajā stalli iejusties, tāpēc atsaucīgi pastiepj pretī purniņu glāstam. Gadi trīs vēl jāaudzē, toties saimniekiem būšot zirgs, kas izaudzēts pēc pašu prāta, jo nopirktie gadoties ar niķiem.

Jāiztiek ar to, kas ir

Istabā Maruta ceļ galdā kafiju un pašas ceptu, gardu kūku, kam atsvaidzinošu skābenumu piedod Kaukāza plūmju ievārijums pildījumā. Kulinārija, — tā ir vēl viena no viņas daudzajām prasmēm. Izmēģinātas daudzas receptes, arī pavisam neparastas. Piemēram, gurķu marinādes cepumi. Vajagot ņemt vienādās devās eļļu, marinādi, pievienot kukuru, sodu, miltus, — un mīkla gatava. Sanākot ļoti garšīgi un neparasti. Ir cepusi kartupeļu un pupiņu tortes.

Un kur nu vēl sēņu konservi ziemai. Sēņu tuvējā mežā esot tik daudz, ka gandrīz vai pagalmā augot, pat teļu ganībās. Dzērveņu purviņš ar esot vajadzīgs, tāpēc tā ierīkošanai jau noskatīta vieta un sameklēts apraksts, kā audzēt Amerikas lielo dzērvenes.

Plaukti pilni ar grāmatām, jo Maruta kopš skolas gadiem joprojām ir aizrautīga lasītāja. Dažādi ar zinātņi saistīti žurnāli, — jaunākā dēla Eglona lasāmviela. Zēns mācās 9. klasē, viņam ir labi panākumi sportā, īpaši skriešanā. Gūst uzvaras olimpiādēs —

bioloģijā, matemātikā. Vienīgais no bērniem, kas vēl dzīvo pie mammas, bet pēc skolas absolvēšanas grasās doties uz Rīgu, kur mācīsies vidusskolā. Tāpat kā pārējie brāļi un māsas, kas pēc pamatskolas absolvēšanas vidusskolā mācījušies galvaspilsētā, dzīvojot pie tēva. Jaunajiem darbavietu laukos nav, un Maruta reāli novērtē to, ka bērni, kad paaugušies, dodas uz Rīgu. Labi, ka palikuši Latvijā. Vecākā meita Eva strādā par grāmatvedi augstskolā «Turība», viņai ir maģistres grāds vides un uzņēmējdarbības vadības zinībās. Viola ir maģistre politikas zinātnēs, bet viņas lielā aizrašanās ir sports — futbols. Strādā par sporta preču veikala vadītāja vietnieci. Kā tiesnese piedalās futbola sacensībās un ar komandām apceļojusi puspasaulē. Rūta studē ķīmiju un Marutai ir dāvājusi mazmeitiņu Nelliju. Jānis apgūst ar informācijas tehnoloģijām saistītu specialitāti.

— Man bieži jautā, kā es panāku, ka mani bērni strādā un centīgi mācās. Ar strādāšanu bija tā, ka viņi tajā visā saimniecības procesā bija iekšā jau no dzimšanas. Zina visus ieņēmumus un izdevumus. Nauda stāv noteiktā vietā, un, ja kuram vajag, ņem neprasot, tikai ierakstot burtņīcā, kam izlietos. Visi lielākie pirkumi tiek apspriesti kopā un izlemts, kas svarīgākais. Paši zina, kad un kas darāms, un dažreiz vēl man atgādina, ka vajadzētu izdarīt to vai šito. Bet mācībām vajadzīga motivācija. Manēdji saprata, ka samaksāt par studijām mēs diez vai varēsim, tāpēc jātiec budžeta grupā un tādēļ labi jāmacās, — saka Maruta.

Ar katru bērna aiziešanu mājās kļūst klusāk, paliek mazāk darba roku. Bet mamma cer, ka no visiem kāds tomēr gribēs saimniekot lauku mājās. Domās visbiežāk ar saviem mīļajiem ir kopā, adot viņiem siltus cimdus, zeķes un citu apģērbu. Adīšanai tiek veltīts laiks ziemā. Bieži vien esot tā, ka, liekot kopā krāsas un rakstus, fantazējot par vasaru, par savām puķēm, — ko un kur stādīs, savukārt, ravējot puķes, ne reizi vien dzimstot idejas, kas ziemā uzadāms. Vilnu arī pati krāsojot, reizēm arī ar dabīgiem augiem, taču biežāk ar veikalā pirktām krāsām, jo jaunie iecienījuši spilgtākus toņus.

Kad izstāstīts par visiem daudzajiem darbiem, par kulināriju un adīšanu, par grāmatu lasīšanu, par atskaišu stādīšanu valsts iestādēm, par bērniem, Maruta vēl piebilst, ka labprāt arī deju un iesaistījusies Vārkavas pagasta senioru deju kopā, ka darbojas Vārkavas pamatskolas padomē un arī vecāku biedrībā «Pūces māja», kurā viņai uzticēts veikt grāmatvedes pienākumus biedrības projektu realizēšanā. Bieži vien uz mēģinājumiem viņa dodas ar savu automašīnu, pa ceļam aizvīzinot arī citas dejojājas.

Cilvēkam nekad nav gana, bet vajag iztikt ar to, kas ir, un nav ko čīkstēt, apkārt staigājot, atbild Maruta uz jautājumu, vai viņa ir laimīga. Pāri pavasaras ūdeņu piesātinātajai zemei pavadot līdz redakcijas mašīnai, stāsta par šogad iecerētajiem darbiem, par plāniem, un aicina iegriezties vasarā, ziedu laikā.

L.Rancāne

Pirmdiena, 9. aprīlis

LATVIJAS TV1	7.05 Brīvdienu karuseļis. 8.30 Mīlas viesulis. 1390. sērija. 9.25 Piecas māsas. Serāls. 9.56 Laimīgāi Latvijai. 10.00 Dzīvais okeāns. Dok. f. 11.55 Dabas bāreņi. Dok. f. 13.00 Urbi et Orbi. 13.45 Brīvdienas pie veciņa. no Vaikāna. 6.00 Ticīgo uzvaras balsis. 6.30 Nedēļa novados. 7.00 Basketbols TV. 7.05 Animācijas filmas. 8.35 Tvīnija lidojums. Anim. f. 10.00 Mazie vāgi 5. Anim. f. 10.55 Pedēdējā Mīmzija. M. f. 12.50 Haizivs ēsmā. Anim. f. 14.15 Ķengurs Džeks. M. f. 16.05 Maskas dēļs. M. f. 18.00 Adeles neparaste piedzīvojumi. M. f. 20.00 LNT ziņas. 20.30 Sporta un laika ziņas. 20.40 Alvins un burunduki. 22.00 Savēja. 6. sērija. 20.30 Panorāma. 21.13 Laimīgāi Latvijai. 21.15 V.I.P. 22.00 Vidēja Krēmera 65. jubilejas un orķestra Kremerata Baltica 15. jubilejas koncerts. 23.50 Nakts ziņas. 24.00 De facto. 0.40 Garīgā dimensija.	8.45 Televeikala skatogs. 9.05 Izmeklēšanas noslēpumi. Serāls. 9.55 Televeikala skatogs. 10.10 Sindbada atgriešanās. Serāls. 11.10 Tu tam neticēsi! 11.55 Televeikala skatogs. 12.10 Kamenska. Serāls. 14.10 Izmeklēšanas noslēpumi. Serāls. 15.10 Tu tam neticēsi! 16.00 Izmeklētāju superkomanda. Serāls. 17.00 Kamenska. Serāls. 18.00 Sasisto lukturu ielas. Serāls. 19.00 Bez cenzūras. 19.58 Ekonomikas ziņas. 20.00 Mentu kari. Serāls. 21.00 Izmeklētāju superkomanda. Serāls. 22.00 Vakars@22. 22.30 Stalins. Hitlers un Gurdžijevs. Dok. f. 23.20 Kriminālā Krievija. 0.25 Tu tam neticēsi! 1.10 Kriminālā Krievija. 3+ 5.00 Mežoniņā kaķe. 145. sērija. 5.45 Māja 2. 6.35 Meža gulbi. Anim. f. 7.40 TV Shop. 7.55 Greizais spoguļis. 9.55 Krūmu suns Dingo. M. f. 11.50 Vierna Morfina reindezeri. M. f. 13.35 Ielu dejas. M. f. 15.20 Patiesība par sūņiem un kakliem. M. f. 17.10 Mūmija: Pūka imperatora kapenes. M. f. 18.55 Vierna par visām 5. Serāls. 19.20 Roboti. M. f. 21.00 Meklētājs. M. f. 22.55 Ceļojums uz Dardžilingu. M. f. 0.40 Cerība uzvarai. M. f. 3.00 Sasisto lukturu ielas 10. sērija.	7.05 Brīvdienu karuseļis. 8.30 Mīlas viesulis. 1390. sērija. 9.25 Piecas māsas. Serāls. 9.56 Laimīgāi Latvijai. 10.00 Dzīvais okeāns. Dok. f. 11.55 Dabas bāreņi. Dok. f. 13.00 Urbi et Orbi. 13.45 Brīvdienas pie veciņa. no Vaikāna. 6.00 Ticīgo uzvaras balsis. 6.30 Nedēļa novados. 7.00 Basketbols TV. 7.05 Animācijas filmas. 8.35 Tvīnija lidojums. Anim. f. 10.00 Mazie vāgi 5. Anim. f. 10.55 Pedēdējā Mīmzija. M. f. 12.50 Haizivs ēsmā. Anim. f. 14.15 Ķengurs Džeks. M. f. 16.05 Maskas dēļs. M. f. 18.00 Adeles neparaste piedzīvojumi. M. f. 20.00 LNT ziņas. 20.30 Sporta un laika ziņas. 20.40 Alvins un burunduki. 22.00 Savēja. 6. sērija. 20.30 Panorāma. 21.13 Laimīgāi Latvijai. 21.15 V.I.P. 22.00 Vidēja Krēmera 65. jubilejas un orķestra Kremerata Baltica 15. jubilejas koncerts. 23.50 Nakts ziņas. 24.00 De facto. 0.40 Garīgā dimensija.	7.05 Brīvdienu karuseļis. 8.30 Mīlas viesulis. 1390. sērija. 9.25 Piecas māsas. Serāls. 9.56 Laimīgāi Latvijai. 10.00 Dzīvais okeāns. Dok. f. 11.55 Dabas bāreņi. Dok. f. 13.00 Urbi et Orbi. 13.45 Brīvdienas pie veciņa. no Vaikāna. 6.00 Ticīgo uzvaras balsis. 6.30 Nedēļa novados. 7.00 Basketbols TV. 7.05 Animācijas filmas. 8.35 Tvīnija lidojums. Anim. f. 10.00 Mazie vāgi 5. Anim. f. 10.55 Pedēdējā Mīmzija. M. f. 12.50 Haizivs ēsmā. Anim. f. 14.15 Ķengurs Džeks. M. f. 16.05 Maskas dēļs. M. f. 18.00 Adeles neparaste piedzīvojumi. M. f. 20.00 LNT ziņas. 20.30 Sporta un laika ziņas. 20.40 Alvins un burunduki. 22.00 Savēja. 6. sērija. 20.30 Panorāma. 21.13 Laimīgāi Latvijai. 21.15 V.I.P. 22.00 Vidēja Krēmera 65. jubilejas un orķestra Kremerata Baltica 15. jubilejas koncerts. 23.50 Nakts ziņas. 24.00 De facto. 0.40 Garīgā dimensija.
---------------------	---	---	---	---

„NOVADNIEKA” KALENDĀRS

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja piedāvājums

- ◆ Preiļu 1. pamatskolas muzeja telpās (Daugavpils ielā 34) Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja izstāde «Rotaļu pasaule». Izstāde iepazīstina ar padomju perioda bērnu rotaļlietām un rotaļām. Apmeklētāji var iesaistīties izglītošajā programmā «Nāc spēlēties», koka, lupatu un dzijas līliņu izgatavošanā, izspēlēt senas un jaunizveidotas galda spēles.
- ◆ Muzeja ekspozīciju zālē izstāde «Volontu dzimta no Anspoklem», pamatekspozīcija «Preiļi gadsimtu spoguļos» un prezentācijas filmu par Preiļiem demonstrēšana. Izstādes skatāmas Raiņa bulvārī 28, Preiļos.
- ◆ Pamatekspozīcija «Polikarps Černavskis — melstārs un personība» (Taisū ielā 21, Preiļos). Iepriekšējā pietiekšanās muzejā. Preiļu novada Saunas pagasta tautas namā.
- ◆ Lidz 12. aprīlim gleznu izstāde «Dzeltenzāle» no muzeja krājuma Preiļu novada Saunas pagasta tautas namā.
- ◆ Lidz 8. aprīlim gleznu izstāde «Kur šūpulis kārts» no muzeja krājuma Riebiņu novada Rušonas tautas namā.
- ◆ Lidz 23. aprīlim izstāde «Kopīgais un atšķirīgais», veidota sadarbībā ar savu kultūras biedrību «Raduga».

RIEBIŅU NOVADS
Riebiņu kultūras nams

- ◆ 8. aprīlī pulksten 22.00 diskotēka.
- ◆ 8. aprīlī pulksten 14.00 Preiļu amatteātra kopas uzvedums — komēdija «Linis mirdā» un Riebiņu kultūras nama amatteātra kopas uzvedums — komēdija «Kāzas». Pulksten 22.00 balie, spēle grupa «Marchello».
- ◆ 14. aprīlī pulksten 22.00 balie, spēle grupa «Veiss».

Galēnu kultūras nams

- ◆ 9. aprīlī pulksten 12.00 Galēnu kultūras nama dramatiskā kolektīva izrāde — komēdija «Dzīve Ošupē turpinās».
- ◆ 15. aprīlī pulksten 13.00 Riebiņu novada vokālo ansambļu sadziedāšanās «Ik dziesmā pavasaris plaukst».
- ◆ 8. aprīlī pulksten 19.00 grupas «Baltie lāči» koncerts, pulksten 22.00 balie, spēle grupa «Baltie lāči».
- ◆ 9. aprīlī pulksten 15.00 Bālīnavas teātra izrāde «Ontons / Anne», 9. daļa.
- ◆ 14. aprīlī pulksten 19.00 Sījukalna kultūras nama rīta deju grupas 10 gadu jubilejas koncerts.

Gailiņu tautas nams

- ◆ 8. aprīlī pulksten 21.00 diskotēka.

Rušonas kultūras nams

- ◆ Lidz 10. aprīlim gleznu izstāde «Kur šūpulis kārts».
- ◆ 8. aprīlī pulksten 15.00 pasākums bērniem «Lieldienu šūpoles». Pulksten 16.00 Rušonas pagasta pašdarbības kolektīvu Lieldienu koncerts.
- ◆ 14. aprīlī pulksten 23.00 diskotēka.

VĀRKAVAS NOVADS
Rožkalnu kultūras nams

- ◆ 8. aprīlī pulksten 20.00 Rožkalnu kultūras nama jauktā vokālā ansambļa «Savādi gan» 10 gadu jubilejas koncerts «Es gribētu tevi ierakstīt vieskaldāko melodiju...». Pulksten 22.00 balie kopā ar grupu «Aīri».

AGLONAS bazilika

- ◆ 9. aprīlī pulksten 13.00 (pēc svētās Mises) bazilikas Baltajā zālē koncerts. Piedalās Aglonas bazilikas kora skola un bazilikas jauktais koris.

LĪVĀNU NOVADS
Līvānu novada kultūras centrs

- ◆ 8. aprīlī pulksten 16.00 svētku programma visai ģimenei.
- ◆ 13. aprīlī pulksten 20.00 atpūtas un izklaides vakars pie galda «Meinā piektdiena» kopā ar «Latvijas zelta talanti 2012» dalībnieku — triku meistaru Juri Gavrilovu. 80. gadu populārākās dziesmas.
- ◆ 8. aprīlī pulksten 14.00 «Lieldienu iustes». Ar pavasatīgu koncertu priecēs Matiss Marcinkevičs, bērnu rīta deju grupa, bērnu vokālāis ansamblis, teātris. Būs rotaļas, radošās darbnīcas, iespēja nobaudīt gardu zupu. Pulksten 22.00 grozīnbalie kopā ar grupu «Rožmalu muzikanti».
- ◆ 14. aprīlī pulksten 12.00 atpūtas sarīkojums senioriem «Kad matos sarma, bet sirds joprojām jauna». Spēlē Romualds Kairāns.

Jersikas tautas nams

- ◆ 8. aprīlī pulksten 19.00 Harija Ozola, un Santas Zapackas Lieldienu koncerts (bez maksas).
- ◆ 13. aprīlī pulksten 13.00 Jersikas pamatskolā tikšanās no cikla «Iepazīsimies» ar Janīnu Kursīti «Par mūsu valodu».

Sutru kultūras nams

- ◆ 8. aprīlī pulksten 22.00 balie kopā ar grupu «Galaktika».

Turku saieta nams

- ◆ 8. aprīlī pulksten 22.00 Lieldienu grozīnbalie. Spēlēs Mārtiņš Zajāts, priecēs Turku saieta nama teātra kopa ar izrādi «Lieldienu vistu kultī».

Rudzātu saieta nams

- ◆ 8. aprīlī pulksten 15.00 aktīva pēcpusdienu Lieldienu ieskaņās «Lieldiena atnākusi, zaļas vēsmas atpūtusi»: rotaļas, mīklas, radošā konkursa uzvarētāju apbalvošana. Pulksten 20.00 Rudzātu saieta nama teātra kopas «Okūts» izrāde — kriminālkomēdija A. Bankas «Barona Bundoja atgriešanās». Pulksten 20.00 balie, spēle grupa «Leivēri».

PREIĻU NOVADA kultūras centrs
Preiļi

- ◆ 8. aprīlī pulksten 14.00 pie Preiļu kultūras nama Lieldienu gavīles ar šūpošanas, oļu kaujām un rīpīšanu, dziesmām, deļām, rotaļām. Jasmulža».
- ◆ 8. aprīlī pulksten 14.00 J. Raiņa muzeja parkā «Lieldienu Jasmulža».
- ◆ 9. aprīlī pulksten 13.00 pasākums «Kas to Lieldienu iesūpoja...».
- ◆ 14. aprīlī pulksten 22.00 balie, spēle Oskars.

Saunas tautas nams

- ◆ 8. aprīlī pulksten 11.00 Lieldienu rotaļas un izšūpošanās. Pulksten 22.00 balie kopā ar grupu «Tranzīts».
- ◆ 14. aprīlī pulksten 22.00 jauniesu diskotēka.

Pelēču kultūras nams

- ◆ 8. aprīlī pulksten 11.00 Lieldienu rotaļas un izšūpošanās. Pulksten 22.00 balie kopā ar grupu «Tranzīts».
- ◆ 14. aprīlī pulksten 22.00 jauniesu diskotēka.

Paša apgleznotas olas — gan sev, gan dāvināšanai

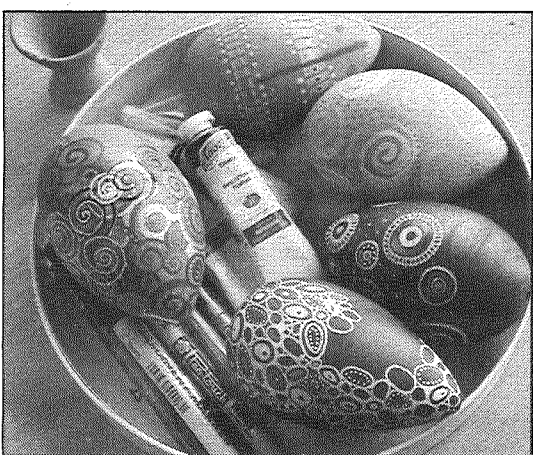
● Keramiķe Eleonora Pastare (no labās) Jānim Sproģim un viņa mammai rāda, kā vislabāk izrotāt olu.

Skaistas un neparastas olas Lieldienām jau trīs gadus pēc kārtas tiek darinātas Latgales mākslas un amatniecības centrā Līvānos. Vispirms keramiķe Eleonora Pastare tās izvirpo no māla un apdedzina, bet pēc tam bērni, viņu vecāki un citi interesenti tiek aicināti olas apgleznot.

Gatavošanās māla olu apgleznošanas radošajai darbnīcai sākas vismaz mēnesi iepriekš, «Novadniekam» stāstīja Eleonora Pastare, jo katras olas izvirpošana prasa tikpat lielu uzmanību un rūpību kā trauka gatavošana, lai apdedzināšanas procesā nesabojātos un nonākusi sava jaunā īpašnieka mājās ilgi priecētu. Keramiķe stāsta, ka ikreiz tiek sagatavotas 50 olas. Viņa parūpējas, lai arī māls, no kā olas tiek izgatavotas, katru reizi būtu citādāks. Pirmajā gadā olas tapušas no parastā Latvijas brūnā māla, pērn izmantots melnais māls un tikušas darinātas svēpētās — melnā apdedzinājuma — olas, bet šogad izstrādājumi

tapuši no triju mālu savienojuma — no brūnā un melnā, ko var nopirkt Latvijā, un no baltā, kas vests no Vācijas. Kopā salikts triju krāsu māls jau pats par sevi uz olām veidoja zīmējumu, — par darbu priecējās keramiķe.

Māla olu apgleznošanas darbnīcā ik gadus ierodas daudz apmeklētāju. Arī šogad pie krāsošanas ķērās kupls pulciņš bērnu un jauniešu, kā arī viņu vecāki. Apmeklētāju vidū bija arī atbraucēji no Rīgas, Jēkabpils un citām pilsētām. Māla olas ir jauks dekora priekšmets, ko svētku noskaņas radišanai var izmantot ne tikai telpās, bet arī ārā — iekarīnot kokā vai noliekot zālē. Darbnīcā bija sarūpētas akrila krāsas, zeltaini un balti flomāsteri, un krāsošanas darbi

● Apmeklētas māla olas ir jauks svētku dekors un laba dāvana Lieldienās.

riteja pilnā sparā. Vareja izmantot arī virpu, uz kuras iestiprinātu olu bija ērti apzīmēt. Daži zīmēja ornamentus, citi — zaķu, cāļu un citas figūriņas, tāpat arī vizbulišu un sniegpulkstenišu ziedīņus. Tapa arī olas ar vēlējumiem «Priecīgas Lieldienas!». Radošās darbnīcas dalībnieku vidū bija tādi, kas piedalījušies arī iepriekšējos gados, jo, kā skaidroja paši, šī nodarbe gan vairo svētku gaidīšanas prieku, gan ir laba

● Olu apglezno Anastasija Petrova.

iespeja lietderīgi pavadīt laiku kopā ar bērniem, gan arī tiek papildināta mājās esošā kolekcija. Viņi atzina, ka tā tagad kļuvusi par ģimenes kopīgo tradīciju. Bija arī tādi, kas, dodoties prom, līdzī paņēma neapgleznotas olas, lai pārējie ģimenes locekļi tās izrotātu mājās. Aizrāutīgi kopā ar citiem darbojās arī kāda topoša sieviņa, kurai radošās darbnīcas apmeklējumu uzdāvinājušas draudzenes, gatvojoties pirmskāzu ballītei.

Māla olu sagataves vēl palikušas pāri, un arī citi līdz Liel-

dienām var paspēt izkrāsot savam priekam vai dāvināšanai šādu ilgmūžīgu olu, tikai tagad gan apmeklējuma laiks iepriekš jāaskaņo ar mākslas un amatniecības centru.

Aizvadītajā sestdienā centrā notika arī citas aktivitātes. Tika atklāta Latvijas grafiķu izstāde «Pavasaris», bet stikla pārļu darbnīcā norisinājās atvērto durvju diena māksliniekiem un bijušajiem Līvānu stikla fabrikas darbiniekiem.

L.Rancāne

Liieldienu svinēšana Latvijā un pasaulē

Pirms kristietības ieviešanas pagāni svētīja pavasara svētkus, atzīmējot dienas uzvaru pār nakti, pavasara — pār ziemu. Vēlāk šos svētkus sāka atzīmēt kā Kristus augšāmcelšanos. Tomēr senču piekoptās tradīcijas zināmas vēl šodien gan Latvijā, gan citur pasaulē.

Ūdens diena

Latvieši zina rumulēšanos pirmajā pavasara ganudienā. Toties Austrumprūsijā apliešana ar ūdeni savulaik bija īpašs Lieldienu rituāls. Jauni puisi uzglūnēja savām izredzētajām, un, kad tās bija līdzās, uzgāza aukstu ūdeni, kuram noteikti bija jābūt svaigam.

Svaigā ūdeni ir istais spēks. Lieldienās to jāsmel vienīgi strautos vai tīrās dziļās akās. Smelot jāievēro pilnīgs klusums, citādi iznāks plāpūdēns. Tam, kas to izpildījis un pārnēstā ūdeni mazgāties, būs košs vaigs un nenāksies būties no ādas slimībām.

Uguns diena

No tālas senatnes nākusi Francijā un Vācijā piekoptā tradīcija:

lieliem ozolkoka riteņiem starp spieķiem izpina salmu grīstes, tad aizdedzināja un laida lejā no apkārtnes augstākā kalna. Darītāji ticēja, ka šādai ugunij ir svētījoša un dziedinoša vara tik tālu, cik sniedzās tās mestā gaisma. Pelnus no tādējiem uguns-kurim kaisīja uz laukiem, lai būtu bagāta raža, un iejaucā lopu ēdienā.

Latvieši lec pāri ugunskurim Jāņos, toties Skandināvijā šādu tradīciju piekopa Lieldienās. Tas, kas izlēcis cauri ugunij, ir šķīstījis sevi no visa ļaunuma un slimībām.

Ar mūziku un dejām

Divas nedēļas pirms Lieldienām Meksikā svin parādēs, gājienos, svinībās, lūgšanās un greznos tērpos. Pusnakti no-grand pirmie bungu ribieni, ugunošana — un tā divas nedēļas... Parādē soļojošie vīrieši gājienā nes ar Lieldiēnām saistītas svēto statujas. Visi nami izdekorēti ar baltām un violetām papīra puķēm. Taču gaviles, mūzika un dejas netraucē godāt un pielūgt

religiskos notikumus Lieldienās.

Dāvanas draugiem

Bulgārijā olas krāso tikai sarkanā krāsā, tā simbolizējot Jēzus asinis. Tās ziedo ne tikai baznīcai, bet arī Lieldienu ritā aprok vīna dārzā, lai nākamajā gadā būtu laba raža.

Jau pāris dienas pirms Lieldienām katrai bulgāru kristiešu ģimenei ir jāsaņem dāvanas saviem draugiem Turcijā — maizes kukulis un 10 līdz 15 krāsotas olas.

Turki tad jūtas pagodināti, bet apvainojas, ja netiek apdāvināti. Lieldienu mielastam bulgāri cep īpaši saldinātu Lieldienu maizi — kolačetu, ko rotā ar Lieldienu simboliem.

Raganu būšana

Zviedrijā un Somijā ir saglabājusies tradīcija baidīties no raganām tieši ap Lieldienām. Raganas un viņu melnās maģijas spēks esot visaktīvākais tieši Klusās nedēļas pēdējās trijās dienās. Zaļajā

ceturtdienā raganas sēžas uz slotām un lido uz Zilo kalnu, lai tiktos ar velnu. Ļaudis šajā laikā dedzina ugunskurus un krāso uz durvīm krustus, zvaigznes un citus svētus simbolus. «Raganu būšana» saglabājusies uz pastkartēm un skolās, kur bērni pārģērbjas par raganām, staigā pa mājām, dāvinot pūpolzarus un lūdzot saldumus vai naudu.

Izmantoti preses un interneta materiāli

Kopš kura laika Lieldienu zaķis dēj olas?..

Lieldienu zaķis pazīst visā pasaulē. To zīmē uz pastkartēm, par to stāsta pasakas. Runā pat, ka viņš vistām olas nozadzis, tomēr pats neparastākais — zaķim pieraksta māku pašam olas dēt.

Kāds tiesas protokols no 1758. gada pavisam nopietni stāsta par dējošu zaķi, kuru kāds mežsargs mežā novērojis. Nav iemesla šaubīties, ka šim mednieka stāstam ticēja, jo ne par vienu citu dzīvnieku nestāstīja tik daudz brīnumu kā par zaķi. Cilvēki visā nopietnībā toreiz ticēja, ka vīriešu kārtas zaķu nemaz nav. Ir tikai sievietes kārtas, kas savā pilnīgumā laiž pasaulē mazus zaķēnus. Anglijā pat ticēja, ka gūstā turētie zaķi paši sev padarot galu, tiklīdz uzzinot, ka tos nokaus. Tā kā visiem neticamajiem nostāstiem, arī par to, ka zaķis guļ valējām acīm, ticēja, to aprakstīja grāmatās, tad zaķi nūdien turēja par tādu brīnumzvēru, kas spēj arī olas dēt.

So iemeslu dēļ zaķi jau senos laikos uzskatīja par auglības simbolu, jo ola slēpj sevi dzīvību. Tām olām, kuras izdēja pavasarī, dabai mostoties, piedēvēja maģiskas spējas.

Lieldienu zaķis nevar atskatīties uz sevišķi garu un goda pilnu pagātņi. Viņa senču raksti stiepjas tikai nepilnu triju gadsimtu garumā. Bet vai tāpēc bērniem mazāks prieks, Lieldienu ritā ogulāju krūmus apcīlpojot, meklēt Lieldienu zaķa izdētās olas?

Sagatavoja L.Kirillova

*Eima, kūmas, padancot
Istabiņas vidūnā,
Lai tas mūsu krustbērniņš
Drīzi tek kājiņām!*

Pašvaldību dzimtsarakstu nodaļās 2012. gada martā reģistrētie jaundzimušie

AGLONAS novadā: Adrians; LĪVĀNU novadā: Edžus; PREIĻU novadā: Loreta, Kārlis, Matīss; VĀRKAVAS novadā: Valters.

Reģistrētas laulības
LĪVĀNU novadā — piecas.

*Neko jau vairs nevajadzēja —
ne stiprus draugus,
ne augstus radus...
Tik vien — lai vēl kavējas nakts,
Lai dzeguze skaita gadus,
Bet pārtrūka takts...*

Martā reģistrētie mirušie

AGLONAS novadā:
Valentīna Dombrovska (dzimusi 1931. gadā)
Aleksandrs Jakimovs (1979.)
Nikolajs Vorobjovs (1929.)
Janīna Guza (1930.)
Veronika Matisāne (1924.)
Boleslavs Matisāns (1926.)

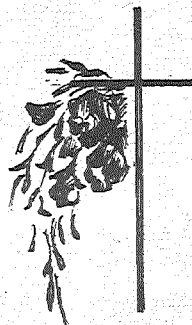
LĪVĀNU novadā:
Vladimirs Zinovjevs (1960.)
Anna Mazure (1923.)
Marta Trokša (1921.)
Pēteris Šandurovs (1931.)
Jāzeps Hļevickis (1926.)
Vladimirs Ūbelis (1944.)
Evgenija Kostina (1926.)
Jānis Vilcāns (1932.)
Juris Jagža (1956.)
Anna Silava (1949.)
Aivars Lietaunieks (1959.)
Jānis Veigurs (1935.)

Galina Šarkovska (1938.)
Jūlija Stiebrīņa (1935.)
Vera Jackina (1947.)
Jevgēnijs Paškevičs (1925.)
Arkady Večer (1924.)
Ivans Fiļkovs (1926.)
Vladimirs Barišņikovs (1939.)
Antons Griboniks (1944.)

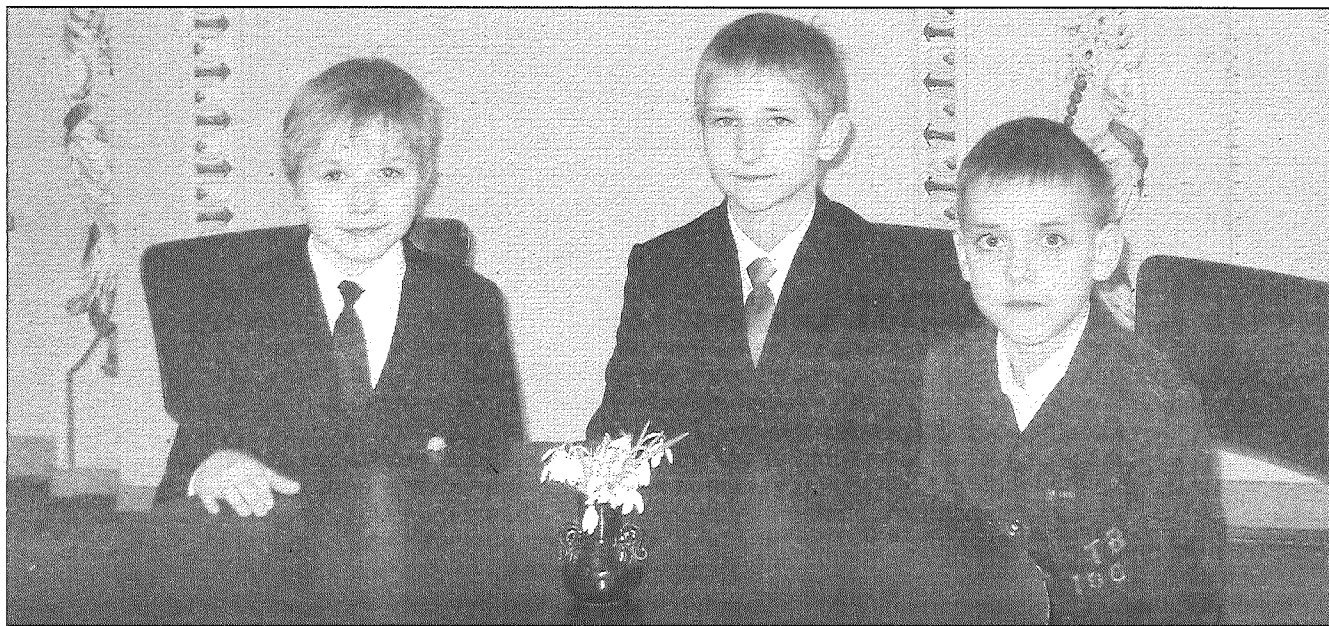
PREIĻU novadā:
Jānis Āncāns (1940.)
Ludmila Bogdanova (1961.)
Leonards Broks (1940.)
Marija Denisova (1929.)
Georgijs Fjodorovs (1932.)
Ivans Ivanovs (1951.)
Pēteris Klodāns (1939.)
Vītolds Kursītis (1948.)
Zina Lipska (1942.)
Veneranda Mačāne (1937.)
Gaļina Mikele (1927.)
Ernolds Nemiro (1949.)
Taisija Osipova (1917.)
Bronislavs Sparāns-Pudžs (1932.)
Ēriks Tesnovs (1969.)
Aleksandrs Visockis (1939.)

VĀRKAVAS novadā:
Marija Dzene (1926.)

Informācija sagatavota pēc Aglonas, Līvānu, Preiļu un Vārkavas novadu dzimtsarakstu nodaļu sniegtajam ziņām.

Anedokšu virpulis 2012

● «Dižā smidzinātāja» titula ieguvēji no Vārkavas vidusskolas.

Joku dienā — 1. aprīlī — Rīgas Latviešu biedrības nama Ligo zālē notika stāstnieku konkursa «Anekdošu virpulis 2012» fināls. Tajā piedalījās 42 bērni un jaunieši vecumā no septiņiem līdz 18 gadiem — pārstāvi no dažādiem novadiem. Daudziem no viņiem jau ir pamatīga pieredze, kas gūta gan folkloras festivāla «Pulkā eimu, pulkā teku» stāstnieku, dziedātāju, rotaļnieku un citos konkursos, gan stāstot vienaudžu kompānijās un masu saziņas līdzekļos.

Dienvidlatgales folkloras kopu koordinatore, Līvānu 1. vidusskolas skolotāja Anna Kārkle informēja, ka Dienvidlatgali «Anekdošu virpuli» pārstāvēja Vārkavas vidusskolas un Līvānu 1. vidusskolas skolēni. «Dižā smidzinātāja» titulu ieguva Raitis Domulevs, Kristians

Plots un Zigmārs Lozda no Vārkavas vidusskolas. «Lielā smidzinātāja» nosaukums piešķirts Mārai Rudzītei un Edgaram Neiceniekam, «Mazā smidzinātāja» tituls — Anitai Lipinikai un Patricijai Bušmanei no Līvānu 1. vidusskolas un Līvānu bērnu un jauniešu centra. Visi konkursa uzvarētāji saņēma pateicības rakstus un sponsoru sarūpētas balvas.

Konkursu rīkoja Valsts izglītības saturs centra sadarbībā ar Rīgas Latviešu biedrības folkloras komisiju un tradicionālās kultūras biedrību «Aprika». Dalībnieki grupās pa trim pēc kārtas stāstīja pa anekdoti, bet žūrija un klausītāji noteica, kurim jācinās tālāk ar citu grupu uzvarētājiem. Nedrīkstēja atkārtoties un stāstīt visiem zināmas anekdotes. Tika vērtēta arī stāstīšanas

meistarība un māka ar savu anekdoti atbildēt uz cita stāstīto. Smieklu dienā varēja dzirdēt vairākus simtus anekdošu, uzzināt, par ko joko bērni mūsdienās, un izsmieties no visas sirds.

Kāpēc bērniem būtu jāprot stāstīt anekdotes? Konkursa organizētāji uzskata, ka anekdošu stāstīšana palīdz dziļāk saprast folkloru un izkopt dažādas dzīvē noderīgas prasmes. Ne tikai folkloras pasākumos ir jāprot droši un brīvi uzstāties, improvizēt, piesaistīt klausītāju uzmanību, istajā brīdī no sava «zināšanu pūra» izcelt vispiemērotāko dziesmu, stāstu vai sakāmvārdu. Anekdošu stāstīšana attīsta atmiņu, valodu, gaumi, situācijas izjūti, spēju pasmaidīt ne vien par citiem, bet arī pašam par sevi.

Sagatavoja L.Rancāne

HOROSKOPS NEDĒĻAI

(9. — 15. aprīlis)

Auns. Nedēļas sākums, iespējams, būs dinamisks, notikumiem bagāts, tāpēc viegli būs pazaudēt ceļu, kas ved uz mērķi. Ceturtdien ne visai patikama gaisotne var izveidoties mājās. Ja netiks ņemts vērā jūsu viedoklis, varat nonākt pat līdz dusmu izvirdumam. Nedēļas nogalē draugi palīdzēs palūkoties uz pasauli optimistiskāk, dzīvesprieks atgriezīsies.

Vērsis. Par spīti erudīcijai un optimistiskam skatam uz dzīvi, šonedēļ varat kļūt neparasti izklaidīgi un aizmārsīgi, zaudēt pārliecību visatbildīgākajā brīdī. Sašķoboties izpratnei par notiekošo, varat nonākt aplamu secinājumu varā. Nedēļas otrajā pusē pārpratumam pamazām noskaidrosies, taču nepārstāties brīnīties, kā varējāt būt tik neapdomīgs.

Dvīņi. Gaidītās materiālās stabilitātes vietā līdz ceturtdienai būs jādama, kā tērēt naudu, lai pēc iespējas mazāk atdotu un vairāk iegūtu. Ar padomiem nesēkopies ne radi, ne draugi — viņu uzmundrinošie vārdi un solījumi palīdzēs saglabāt vismaz ilūziju par stabilitāti. Nedēļas otrajā pusē viegli pieņemsiet jaunas idejas un piedāvājumus, pat ja īsti nezināsiet, ko ar tiem iesākt.

Vēzis. Neapmierinātības un īgnuma izpausmes nedēļas pirmajā pusē var kļūt par iemeslu nesaskaņām ar apkārtējiem. Par katru cenu gribēsiet iet tikai paša izvēlēto ceļu, necietīsiet, ja kāds mēģinās jauties jūsu lietās. Piektdien spriedze attiecībās kļūs mazāka, nekautrēsieties atzīt savas kļūdas un labot to, kas vēl nav galīgi sabojāts.

Lauva. Lieliski tiksiet galā ar pienākumiem darbā, un attiecības ar kolēģiem būs labas, tomēr jutīsieties neapmierināti: iespējams, pietrūks dinamikas un rošības, alkāsit pēc kaut kā vairāk nekā tikai ierastā ikdienā. Diemžēl līdz nedēļas vidum tādas īstas apņēmības izdabāt savām vēlmēm nebūs. Vienīgi brīvdienās būsiet gatavs sevi lutināt.

Jaunava. Asu izjūtu mirkļi nedēļas sākumā var pārvērsties lēmumā sarežģījumu. Dzīvot būs vieglāk, ja jūs, neņemot vērā apkārt valdošo straujo dzīves ritmu, ievērosiet devīzi — lēni, toties droši! Nedēļas otrajā pusē ieteicama neliela atslodze — neuzņemieties papildu pienākumus pat tad, ja to lūdz draugi. Ēdiet veselīgus produktus un brīvajos brīžos atpūties.

Svari. Tukša muca tālu skan... Pārspīlēta aktivitāte un grandiozas idejas nedēļas sākumā var radīt iespaidu, ka esat gatavs lieliem darbiem. Tiklīdz būs jāsāk strādāt, cītīgi meklēsiet iemeslu, lai tikai neodarītu. Tāda attieksme pret darbu var kaitēt autoritātei. Nedēļas otrajā pusē varat kļūt pārlieku izvēlīgs, meklējot sabiedrotus.

Skorpions. Risinot intelektuālus jautājumus, ilgi lauzīt galvu nevajadzēs — izeju no sarežģīta labirinta nedēļas sākumā atradīsiet nemaldīgi. Autoritāte pieaugs, un ne viens vien kļūmīgā situācijā nonācis paziņa lūgs jūsu palīdzību. Diemžēl nav garantijas, ka jūs saprātis pareizi. Nedēļas nogalē mājās varat ķerties pie lielās pavasara tīrīšanas.

Strēlnieks. Nedēļas pirmo pusē vēlams pavadīt mierīgi, nesasteidzot notikumu gaitu. Ja tomēr rodas nepārvarama vēlēšanās izgāzt dusmas pār tā cilvēka galvu, kas pirmais gadās ceļā, atcerieties, ka grēkāža lomā varat nokļūt arī pats. Nedēļas nogalē izmantojiet izdevību izrunāties, sakārtot attiecības un gūt patīkamus iespaidus kādā kultūras pasākumā.

Mežāzis. Nevēlīga un pavirša attieksme nedēļas sākumā var radīt neapmierinātību apkārtējos. Domājiet, ko darāt, sekojiet līdzi tam, ko sakāt — centieties neizprovocēt uz strīdu cilvēkus, kas allaž bijuši gatavi palīdzēt, arī tad, ja jūsu idejas bijušas pārgalvīgas, īpaši piesardzīgi esiet ceturtdien. Nedēļas nogalē spriedze attiecībās atslābs, varat risināt ar naudu vai īpašumu saistītus jautājumus.

Ūdensvīrs. Nojauta, ka aiz jūsu muguras notiek kas nelāgs, nedēļas sākumā nepievils. Par laimi, jums vēl ir draugi un atbalstītāji — ja vajag, vaicājiet palīdzību viņiem. Nedēļas otrajā pusē apkārtējos var pārsteigt jūsu impulsivitāte un neierastā rīcība. Kaut arī ekstravagantais solis būs sīks, tomēr tas var izraisīt plašu rezonansi.

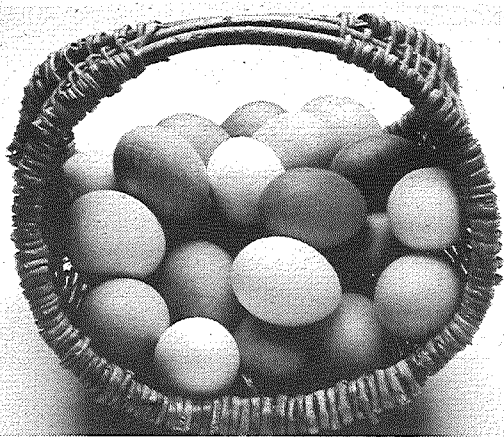
Zivis. Lai cik trauksmaini sāktos šī nedēļa, lūkojiet saglabāt vēsu prātu ikreiz, kad jāizšķiras par ārkārtēju soli vai jāatbild uz āķīgu jautājumu. Līdz ceturtdienai negaidītu situāciju var būt diezgan daudz. Nedēļas nogalē iepriekšējo dienu spriedze var radīt garīgās enerģijas apsikumu, sajūtu, ka esat iztukšots.

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, APSVEIKUMI

Pavasaris durvis vēra,
Lieldieniņas gaidīdams.
Visa balta pasaulīte
Atmirdz jaunā godībā.

Lai pavasara atnākšana dod spēku un
enerģiju jaunam darba cēlienam!
Jaukas, saulainas un priecīgas
Lieldienas vēlam Riebiņu novada
iedzīvotājiem!

Riebiņu novada dome

Saules staru zeltainās rīkstes
Palu steidzīgos ūdeņus per,
Kraštos pūpolu mākoņi mīksti
Dzelmē savus atspulgus ber.

Lieldienas — laiks, kad mostas daba
un atdzimst gaisma cilvēka dvēselē!
Lai izdodas to piedzīvot un saglabāt!
Līvānu novada domes vārdā —
priekšsēdētājs Andris Vaivods

Lieldienu nedēļā lai īpaši atceramies
Kristus mīlestību pret katru no mums.

Šajā steigas, neiecietības, lepības un
vienaldzības laikmetā tas ir jo īpaši
svarīgi. Šajās Lieldienās visiem vēlu: ar
sirdi nodoties tiem, kas likti mūsu dzīves
ceļā, lai pats Dievs caur mums pieskartos
šiem cilvēkiem.

Labākais, ko varam dot cits citam, ir būt
par iepriecinājumu un atbalstu.

Patiesā cieņā,
Jānis Klaužs, 11. Saeimas deputāts

Ai lielā Lieladiena,
Kur kārsim šūpulīti?
Aiz kalniņa lejiņā,
Sidrabiņa ozolā.

Lai Lieldienas atnes pavasari
Jūsu sirdīs un dabas atmoda rosina
Jūs jauniem darbiem.
Saulainas un priecīgas Lieldienas!
Preiļu novada dome

Ne zaļu tīrumu, ne siltu vēju žūžu...
Vai dienas gaišākas jēkad šai zemē
nāks?

Bet pavasaris tomēr būs! Tas atnāks
ar siltu lietutiņu mākoņos...
Tik apsološi saule lejup skatās,
aust rītam vizbulīšu acis platās.

Laiks dvēseli kā māju tīru post!
Lai gaiši un pavasariģi nāk Kristus
Augšāmcelšanās svētki, nesot
svētību Jūsu mājām!

Vārkavas novada domes vārdā —
priekšsēdētāja Antra Vilcāne

Vispasaules Kristīgo dziednieku
asociācijas dziednieks
ZIGFRĪDS LIEDE
pieņems Preiļu kultūras namā
16., 26. aprīlī no plkst. 9.00 līdz 10.30.
Pieteikties personīgi. Tālr. 29656936.

PĒRK METĀLLŪŽNUS, LIETOTU
LAUKU TEHNIKU UN AUTO.
Griežam uz vietas, sveram.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 25969839.

SIA "AIBI" AICINA DARBĀ
Iņešos kautuves darbiniekus.
Dzīvesvieta.
Tālr. 29478728.

Aku urbšana.
Tālr. 29142220.

Pārdod 15 mēn. vecas
dējējvistas, Ls 2 gabalā.
Tālr. 29769793.

Otrdien, 10. aprīlī, z/s "Flaveri" pārdos
3 mēn. vecus dažādas krāsas jaunput-
nus. Tālr. 29419016, 64633875 no plkst.
19.00 līdz 20.00. Jaunaglonā 8.00, Aglonā
8.15, Aglonas st. 8.35, Ārdavā 8.50, Pe-
lēčos 9.05, Aizkalnē 9.25, Kastirē 9.40,
Preiļos 10.00, Pilišķos 10.35, Vecvārkavā
10.55, Rimicānos 11.10, Starēs 11.25,
Rožupē 11.40, Rudzātos 12.00, Prikuļos
12.20, L. Anspokos 12.35, Smelteros
12.45, Polkoronā 13.00, Stabulniekos
13.10, Riebiņos 13.25, Silajāņos 13.40.

Veic virsbūves
metināšanu.
Tālr. 27088196.

SIA JANSSEN LIVESTOCK LATVIA
Iepērk: piena teļus.
Samaksa tūlītēja
vai ar pārskaitījumu.
Tālr. 29698483, Mihails.

SIA «SENLEJAS» Iepērk
liellopus.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 65322454, 26190124, 26604491.

A EXPRESS

SIA A EXPRESS
pērk visa veida cirsma,
mežus, kā arī papirmalku,
zāgbaļķus, taras klučus
mežā pie ceļa.
Tūlītēja apmaksa.
Tālr. 29809191.

SIA AIBI Iepērk liellopus,
jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 26142514, 20238990.

SIA "ALVSTRE"
Iepērk dzīvsvārā:
teles, govīs - līdz Ls 0,95
bulljus - līdz Ls 1,10
gajas šķirnes bulljus -
līdz Ls 1,25
piena teļus - līdz Ls 1,70
gajas šķirnes bullēni
(līdz 300 kg un līdz 11 mēn.) -
līdz Ls 1,70
jērus - līdz Ls 1,20
Cenas norādītas ar PVN.
T. 651 97414

✓ PVC logi par pasakainu cenu!
✓ Siltās durvis no Ls 109.
Pilns serviss. Bezprocentu kredīts.
Tālr. 28673992.

SIA Latvian Meat Iepērk
liellopus,
jaunlopus, zirgus, aitas.
Tālr. 29161121, Juris.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
Iepērk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Samaksa tūlītēja. Svāri.
Tālr. 28761515.

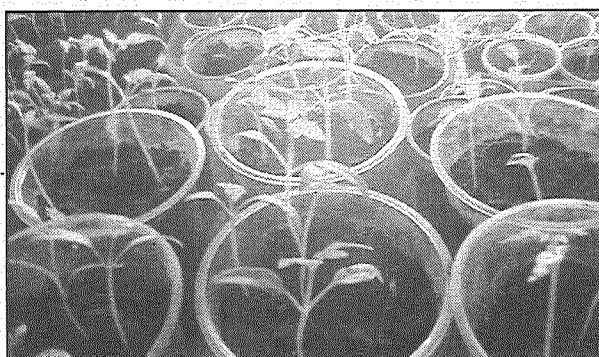
SIA „Wonner” visu laiku Iepērk gaļas
tirškirnes un gaļas krustojuma bullus
no 4 mēn. vecuma, no 200 kg svara.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 26361748.

PĀRDOD sēklas kartupeļus
‘Borodjanskaja rozovaja’ un
sēklas auzas.
Tālr. 26403693.

DĀRZKOPJA NEDĒĻA (6. — 12. aprīlis)

✓ Piektiena, 6. aprīlis, *sakņu diena*. Sēj redīsus, kas ir aukstuma izturīgi (tā, lai netraucētu siltumnīcā maija vidū stādāmajiem tomātiem) — uzsāk dīgšanu jau no plus trim grādiem, bet īslaicīgi pacieš temperatūras pazemināšanos pat līdz minus pieciem grādiem. Tā kā 6. aprīlis ir Lielā piektiena, pastāv viedoklis, ka šajā dienā nedrīkst neko sēt. Var izdarīt salīdzinājumu, iesējot vienādi gan ceturtdien (arī *sakņu diena*), gan piektdien un pēc tam precīzi nosverot ražu. Tad būs skaidri redzams, kam taisnība.

✓ Kad augsnes virskārta jau bez sniega un nedaudz atkususi, piektdien vai sestdien (*tukšā diena*) vietās, kur paredzēts sēt sakņaugus, var sekli iestrādāt augsne lapu koku pelnus. Apstaigājot dārzu, jāskatās, vai upeņu krūmos nav pamanāmi upenāju ērcītes bojāti pumpuri, kas ir lielāki par parastajiem un apaļi. Mājās apskatot tāda pumpura griezumam ar lupu, labi var pamanīt niecīgas ērcītes, kas iemājo pumpurā. Zari ar šādiem pumpuriem noteikti jānogriež un nekavējoties jāsadedzina. Pēdējos gados šādi bojāti pumpuri manīti

ari jānogulājiem, piemēram, šķirnei 'Jonker van Teets'. Krūmu apskate būs jāveic arī to ziedēšanas laikā, jo varbūt jau ērces būs paguvušas izpildīt upenāju pilnziedainības slimību, kas izpaužas kā sterili, violeti krāsoti ziedu ķekari. Šī slimība, ja to laikā neierobežo, agrāk vai vēlāk noved pie upenāju krūmu pilnīgas neauglības.

✓ Pirmās un Otrās Lieldienas, 8. un 9. aprīlī, iekrīt *ziedu dienu* laikā. Otrajās Lieldienās apskata kokveida peonijas. Ja tās gadījumā apsalušas, tad likvidē sausus nedzīvus zarus. Kokveida hortenzijas, īpaši tās, kuras cenšas augt kā krūmi, jāapgriež visai pamatīgi, likvidējot tievos, sikos un likos zarus. Rīta pusē var sēt asteres, samtenes, vasaras dālijas un citas vasaras puķes, lai paspētu izaudzēt dēstiem. Pēdējais laiks pārstādīt podu puķes, kam augšanas telpa kļuvusi par šauru.

✓ Otrdienā, 10. aprīlī, *lapu diena* un gada 100. diena. Jāsēj zirņi, bet tikai tad, ja augsne ir iesilusi. Drošāk sēt pelēkos, nevis zaļos dārza zirņus. *Lapu dienas* turpinās līdz trešdienai, 11. aprīļa, pēcpusdienai. Var nodarboties ar lapaugiem — piķēt kāpostus, kam jau parādījušas pirmās istās lapiņas, sēt salātus zem plēves seguma.

✓ Trešdien pievakarē iestājas *augļu dienas*. Tecina bērzu sulas un stāda smiltserkšķus, ogu krūmus, ķiršus, plūmes.

Izmantota «Sējas un ražas Avīze 2012»